אישים באגרות הראי"ה

הרב חיים דוב, שוחט ובודק בשפיה

שוחט ובודק בשפיה · שנות חייו אינן ידועות לנו

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב חיים דוב היה שוחט ובודק בשפיה. פרטים ביוגרפיים עליו לא מצאנו במקורות שבדקנו, ומה שידוע עליו כאן הוא מן האגרות.

הרב קוק על הרב חיים דוב

בחשוון תר"פ (1919) השיב הרב קוק למכתבו של "הרב הגדול בתו"י רב פעלים מו"ה חיים דוב שו"ב בשפיה" בעניין בחירת נשים (ראו בפרשת בחירת נשים ואספת הרבנים (תר"פ)), וכתב ש"כל עיקר ענין ההשתתפות הקבועה של הנשים, בהמית העסקנות המדינית וסבוכי שאלותיה, הוא דבר זר ומתנגד לרוח ישראל" (כרך ד', אגרת תתקפד).

ייתכן שהוא גם הרב חיים דוב שאליו ואל הרב גדליה שלח הרב קוק בשנת תרע"ד (1914) מכתב למושבה בארץ ישראל (כרך ב', אגרת תרמ), אבל אין לנו ראיה לכך.

האגרות

כרך ב', אגרת תרמ: (ייתכן שאליו) משלוח כסף מכולל סובאלק, ושמחה על הסרת הבימה מהמושבה.

"מו"ה גדלי' ומו"ה חיים דוב שליט"א"

כרך ד', אגרת תתקפד: על בחירת נשים: השתתפות קבועה של נשים בעסקנות המדינית זרה לרוח ישראל.

"מו"ה חיים דוב שו"ב בשפיה"

נוסח האגרות

2 האגרות שבהן נזכר הרב חיים דוב, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תרמ

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ט טבת תרע"ד - יפו **נמען:** הרב גדליה והרב חיים דוב (כנראה ממושבה בגליל)

הרב קוק מצרף מאה פרנק מכולל סובאלק לר' א', אף שביקש יותר. הרב קוק שמח שהסירו את 'חרפת הגויים' - הבימה (כנראה בבית הכנסת). הרב קוק מצרף מכתב לוועד בעניין שכר הממונה ר' פ' סוקולוביץ.

עיקרי הדברים

- תמיכה מכולל סובאלק.
- הבימה.
- שכר הממונה.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ט טבת תרע"ד[4]

שלו'[5] וברכה לידידי האהובים הרבנים היקרים ונכבדים מו"ה[6] גדלי' ומו"ה[7] חיים דוב שליט"א[8], וכל אשר להם ברכת ד' עליהם.

יקבלו כת"ר[9] בזה רצוף סך מאה פרנק, שהגיעני מכולל סובאלק בעד ר"א. אם כי מאד אני מצטער על אשר בקשתנו עשתה רק מחצה, וכדאי הוא האיש הנכבד הנ"ל[10] למלא את מבוקשו בשלמות, אבל הם התנצלו שדוחק הקופה גדול הוא מאד, ועוד דברי התנצלות. ואני תפלה ירים ד' קרן עמו, להרחיב צעדם במשלח ידם ועבודתם, והיו לתהילה בארץ על אדמת הקודש.

ישר חילם על בשורה טובה בדבר הבימה. ב"ה אשר נתן בלב יראי ד' וחושבי שמו להסיר את חרפה הגויים הזאת ממושבה חשובה באי"י[11], ובזכות זה ישלח ד' להם את ברכתו מציון ומקודש, לאמץ חילם ולברך את כל מעשי ידיהם.

ע"ד[12] הממונה רפ' סאקאלאוויטש, הנני רוצף בזה מכתב להועד בבקשה שיקימו דבריהם לשלם לו בעד עבודתו. אם יועילו הדברים, ובכל אופן, יטיבו נא חביבי היקרים להודיעני.

ספרי כ"ת[13] הר"ג[14] נ"י[15] אשלח אי"ה[16] ע"י[17] הזדמנות, רק אם הם נחוצים לו יודיעני נא ואשלח ע"י פאצט אי"ה.

והנני בזה ידי"ע[18] דוש"ת[19] באה"ר[20],

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)

5. שלו' - שלום
6. מו"ה - מורנו הרב
7. ומו"ה - ומורנו הרב
8. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9. כת"ר - כבוד תורתו
10. הנ"ל - הנזכר לעיל
11. בא"י - בארץ ישראל
12. ע"ד - על דבר
13. כ"ת - כבוד תורתו
14. הר"ג - הרב רבי שם שמתחיל באות ג (כגון גרשון / גדליה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
15. נ"י - נרו יאיר
16. אי"ה - אם ירצה השם
17. ע"י - על ידי
18. ידי"ע - ידידו עוז
19. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
20. באה"ר - באהבה רבה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת תתקפד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ג מרחשון תר"פ - ירושלים **נמען:** הרב חיים דוב (שוחט ובודק)

בעניין בחירת נשים, כפי שכתב לוועד 'המזרחי': השתתפות קבועה של נשים בעסקנות המדינית זרה לרוח ישראל ונובעת מחיקוי שטחי של המערב, ובצורת שוויון חיצוני היא תביא לפירוד פנימי. הגבר, שעליו עול החיים הציבוריים, צריך להתחשב בדעות בני הבית, ויש להדריך לכך. אבל תיקונים פרטיים לא יספיקו; רק התעוררות הרוח דרך 'הסתדרות ירושלים', הכוללת ועובדת לצד עבודת החול של הציונות, תביא שלום.

עיקרי הדברים

- בחירת נשים - זר לרוח ישראל.
- הבית והתחשבות הגבר.
- לא תיקונים פרטיים אלא התעוררות כללית.

נוסח האגרת

ב"ה[1] עה"ק[2] ירושלים ת"ו[3] יג מרחשון תר"פ[4] תר"פ כי[5] ידידי הרב הגדול בתו"י[6] רב פעלים מו"ה[7] חיים דוב שו"ב[8] בשפיה הגיעוני דבריו היקרים, הנובעים מתשוקת קוממות עם ה' בארץ חמדה באור חיי עולם של תורת אמת הנטועה בתוכנו. והנה בדבר בחירת הנשים, כבר גיליתי את דעתי, כפי המבואר מתוך מכתב תשובתי לועד המזרחי, שנדפס ונתפרסם, כי לא רק איזו מניעה פרטית יש לנו בזה, אלא שכל עיקר ענין ההשתתפות הקבועה של הנשים, בהמית העסקנות המדינית וסבוכי שאלותיה, הוא דבר זר ומתנגד לרוח ישראל, להשקפתו ולהרגשתו, ואינו אלא פרי חקוי פזיז ושטחי, שבחוגים ידועים אצלנו נוטים לחקות את תרבות עמי-המערב ואת חדושיה, ולכונן בזה את חיינו לשם ותהילה. הלאומיים בארץ חמדתנו ת"ו, ואשר בצורת שויון חיצוני הוא עומד להביא לידי פירוד של הריסה וקלקלה פנימית, שסופם להתגלות גם בחיצוניותם של החיים המעשיים, ולעומת זה יתכונן סדור חיי עמנו וארצנו בע"ה[9] כראוי, אם לא תהיה האשה מחויבת וקבועה להשתתף בעסקנות המדינית והטרדתה ההומיה, אלא תמלא באמון ובשלמות, בטוהר ובתום טבעי, את תפקידה האמיתי, של שכלול החיים הפנימי, והשפעתה בזה בכל הדרכים הראויים לה.

והגבר, שהוא ביחוד הנושא את עולם של החיים הצבוריים, הוא מברר את רוחו של הבית, שהוא בא בכחו ונותן את חלקו בחיי המדינה, וכמובן - אם תנאי המצב הפרטיים מוכשרים לזה - עליו להתחשב ולהתישב עם דעות בני הבית הראוים לזה. ועל חובת ההתחשבות וההתישבות הזאת, וערך המשפחה כולה בחיי המדינה, יהי עלינו לעורר ולהדריך בתעמולה הגונה וראויה. אמנם באמת כל מיני תקונים והצעות פרטיים, הנוגעים בצד פרטי מיוחד של סדור חיינו הצבוריים בארצנו הקדושה, כזו של כי ידידי, לא יספיקו לישר את הסבוכים ולישב את הרעות, ועל פיהן את מהלך החיים של ישראל בארץ נחלתו. שזה יבא דוקא ע"י[10] התעוררות הרוח והעבודה הגדולה, שתאיר ותבליט את הקדש הא-להי, שבמעמקי יסודה ועז נשמתה של כל תנועת התחיה הלאומית, עם כל מהלך העליליות והמאורעות

העולמיות, שיד ד' מפליאה לנו לעשות בשיבת בנים לגבולם ובהצמחת קרן ישועה, דוקא ע"י רוממות התנועה הלאומית הפנימית שלנו, ועבודתה בקדושה ובטהרה ע"י ההסתדרות המיוחדת לקדושת תחית עמנו וארצנו, המקפת וכוללת את האומה כולה, ועובדת את עבודת קדשה בכוננויות תחיתה יחד עם עבודת החול שלה שעל ידי הציוניות.

והסתדרות מיוחדת-ומאוחדת זו, שבהתעוררות תנועתה הרוממה תאיר נתיבות עולמנו, ותביא סוף-סוף שלום ורוחה אמתית לכל זרמי הרוחות והפעולות לעם ה' בארצו, היא ההסתדרות "ירושלים" הכללית והמרכזית, אשר מאז בהיותי בלונדון, סמוך להשתלשלות צורת מצבנו המדיני הנכחי באי"י[11], הרימותי את דגלה ונתלקטו ומתלקטים המונים רבים וגדולים מטובי האומה, לשם ה' וישראל עמו וארץ סגולתו, ועתה נקבע מרכזה בע"ה פה עיקו"ת[12] ת"ו. ולכן החובה על כל בעל השפעה ופעולה, הנאמן לקיומם האמתי של חיי עמנו בארצנו הקדושה, לבא בכל תקף ועז לעבודת הקדש הזאת. ונעם ה' יהי עלינו למען עמו ונחלתו ושמו הגדול.

והנה בזה ידי"ע[13] דוש"ת[14] באה"ר[15] מהר הקודש מירושלים, הק'[16] איה"ק[17]

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
5. כ' - כבוד
6. בתו"י - בתורה ויראה
7. מו"ה - מורנו הרב
8. שו"ב - שוחט ובודק
9. בע"ה - בעזרת השם
10. ע"י - על ידי
11. באי"י - בארץ ישראל
12. עיקו"ת - עיר קודשנו ותפארתנו
13. ידי"ע - ידידו עוז
14. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
15. באה"ר - באהבה רבה
16. הק' - הקטן
17. איה"ק - אברהם יצחק הכהן קוק (חתימת הרב)